

EDUSKUNNAN VASTAUS 125/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vankeuslain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vankeuslain muuttamisesta (HE 110/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 10/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vankeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan vankeuslain (767/2005) 2 luvun 1, 4, 5 ja 10—12 § ja 4 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 1 ja 10 § osaksi laissa 735/2011 sekä 4 luvun 11 § laissa 735/2011, ja
lisätään 2 lukuun uusi 2 a § seuraavasti:*

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

1 §

Vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoon ryhtyminen

Rangaistus on pantava täytäntöön ilman aiheetonta viivytystä, kun vankeusrangaistusta koskeva tuomio on saanut lainvoiman tai se on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Rikosseuraamuslaitoksen on määrättävä tuomitulle ilmoittautumisajankohta ja vankila, johon hänen on ilmoitauduttava. Tuomittua on kuultava ilmoittautumisajankohdasta, sijoitus-

vankilasta ja rangaistusajan suunnitelman laatimisesta.

Sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon ryhtymisestä säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Vankiluvun tasoittamiseksi ja rangaistuksen asianmukaisen täytäntöönpanon turvaamiseksi oikeusministeriön asetuksella voidaan säätää, että vankilat eivät ota tiettyä ajanjaksona vastaan sellaisia rangaistukseen tuomittuja, joilla on suoritettavanaan enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus. Täytäntöönpanon alkaminen ei kuitenkaan tästä syystä saa siirtyä yli kahdeksaa kuukautta siitä kun tuomio tuli täytäntöönpanokelpoiseksi.

2 a §

Etsintäkuuluttaminen

Rikosseuraamuslaitoksen on etsintäkuulutettava tuomittu täytäntöönpanon aloittamista varten, jos:

- 1) tuomittua ei tavoiteta, eikä hänen oleskelupaikkaa saada selville;
- 2) tuomittu ei noudata kuulemista koskevaa kehotusta;
- 3) tuomittu ei saavu vankilaan määrättyä ilmoittautumisajankohtana;
- 4) tuomittu ilmeisesti pakoilee täytäntöönpanoa.

4 §

Täytäntöönpanon lykkääminen muista kuin terveydellisistä syistä

Tuomitulle voidaan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan myöntää lykkäystä vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoon, jos lykkäyksellä voitaisiin olennaisesti vähentää täytäntöönpanon aiheuttamia menetyksiä tai vaikeuksia tuomitulle, hänen lähiomaiselleen tai muulle läheiselle taikka tuomitun työnantajalle tai jollekin muulle taholle, jolle tuomitun työsuoritus on erityisen tarpeellinen.

Lykkäystä voidaan myöntää enintään kuusi kuukautta 1 §:n 2 momentissa tarkoitetusta ilmoittautumisajankohdasta. Uusi lykkäys voidaan myöntää vain poikkeuksellisesti ja sellaisella perusteella, jonka voimassaolon päättymisaika on tiedossa. Lykkäysten enimmäisaika on yhteensä vuosi ilmoittautumisajankohdasta. Jos täytäntöönpanotavaksi tulee samaan aikaan useampia tuomioita tai lykkäyksen aikana täytäntöönpanotavaksi tulee uusia tuomioita, vuoden enimmäisaika lasketaan ensimmäisenä täytäntöönpanotavaksi määrätyn tuomion ilmoittautumisajankohdasta. Tuomion täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva päätös lykkää muidenkin lykkäyksen aikana täytäntöönpanotavaksi tulevien tuomioiden täytäntöönpanoa.

Edellä 1 momentissa mainituilla perusteilla sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoa

voidaan lykätä enintään kolmella kuukaudella siitä, kun täytäntöönpanokirja on saapunut ulosottomiehelle tai, jollei täytäntöönpanoon voida tuolloin ryhtyä, kun täytäntöönpanon este on lakannut.

Lykkäystä ei saa myöntää, jos:

- 1) tuomittu on asian vuoksi vangittuna tai määrätty muun asian vuoksi vangittavaksi;
- 2) on perusteltua syytä olettaa, että tuomittu pakoilee täytäntöönpanoa tai jatkaa rikollista toimintaa;
- 3) tuomittu on jo aloittanut rangaistuksen suorittamisen.

5 §

Lykkäyshakemuksen vaikutus täytäntöönpanoon

Ensimmäisen lykkäyshakemuksen tekeminen lykkää vankeusrangaistuksen tai samaan aikaan täytäntöönpanotavaksi tulevien vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa, kunnes hakemuksen johdosta on tehty päätös. Toimivaltainen täytäntöönpanoviranomainen ratkaisee, onko samaa rangaistusta koskevalla uudella hakemuksella tällainen vaikutus.

10 §

Päätösvalta

Arviointikeskuksen johtaja tai työjärjestyksessä määrätty arviointikeskuksen johtajan sijaisena toimiva virkamies päättää 3 §:ssä ja 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta vankeusrangaistuksen lykkäyksestä ja 6 §:ssä tarkoitetusta lykkäyksen peruuttamisesta. Ulosottomies päättää 4 §:n 3 momentissa tarkoitetusta sakon muuntorangaistuksen lykkäyksestä ja lykkäyksen peruuttamisesta. Terveydellisistä syistä anotusta lykkäyksestä on pyydettävä Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön lausunto.

Täytäntöönpanosta vastaava virkamies päättää 7 §:ssä tarkoitetusta maksuajasta.

Täytäntöönpanosta vastaava virkamies tai täytäntöönpanojohtajan määräämä muu täytäntöönpanoyksikön virkamies päättää tuomitun etsintäkuuluttamisesta ja sen peruuttamisesta.

11 §

Kiinniotto-oikeus

Rikosseuraamuslaitoksen virkamies voi ottaa Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetun yksikön alueella kiinni tämän luvun 2 a §:n nojalla etsintäkuulutetun tuomitun täytäntöönpanon aloittamiseksi. Etsintäkuulutetun kiinniottamisesta on ilmoitettava poliisille. Kiinni otettu voidaan tarvittaessa luovuttaa poliisille.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset vankeuden täytäntöönpanon aloittamisesta ja lykkäämisestä, lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpanosta, tuomitun kuulemisesta, etsintäkuuluttamisesta sekä sakon maksamisesta vankilassa annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö antaa tarkemmat määräykset niistä perusteista, joilla tuomitun kuulemisen suorittava Rikosseuraamuslaitoksen yksikkö määräytyy.

4 luku

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

2 §

Vankilaan ottaminen

Vangin ottaminen vankilaan perustuu 2 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuun täytäntöönpanokirjaan ja tuomion täytäntöönpanemiseksi annettuun ilmoittautumismääräykseen tai etsintäkuulutukseen. Muuntorangaistukseen tuomitun ottaminen vankilaan perustuu ulosottomiehen antamaan ilmoittautumismääräykseen tai etsintäkuulutukseen. Tutkintavangin ottamisesta vankilaan säädetään tutkintavankeuslaissa.

3 §

Matkakustannusten korvaaminen

Vankilaan saapuvan ja sieltä vapautuvan vangin matkakustannukset Suomen alueella maksetaan valtion varoista. Samoin maksetaan matkakustannukset, jotka tuomitulle aiheutuvat vankeuden täytäntöönpanon aloittamisesta koskevaasta kuulemisesta Rikosseuraamuslaitoksen yksikössä. Kustannukset korvataan halvimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaan.

11 §

Päätösvalta

Rangaistusajan suunnitelmasta, vangin sijoittamisesta vankilaan ja vankilaan ilmoittautumisajankohdasta päättää arviointikeskuksen johtaja tai työjärjestyksessä määrätty arviointikeskuksen johtajan sijaisena toimiva virkamies taikka rikosseuraamusalueen työjärjestyksessä määrätty yhdyskuntaseuraamustoimiston johtaja tai yhdyskuntaseuraamustoimiston johtajan sijaisena toimiva virkamies.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö päättää niistä avolaitoksista ja avolaitososastoista, joissa vankeja valvotaan teknisesti 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla välineillä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa ja sen valmistelua koskevissa asioissa sovelletaan päätöstä tai muuta täytäntöönpanotoimenpidettä tehtäessä voimassa olevia säännöksiä. Tämän lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin, jos asia tulee edellytysten muuttumisen tai muun vastaavan syyn vuoksi uudelleen käsiteltäväksi tämän lain tultua voimaan.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleeseen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevaan asiaan

EV 125/2014 vp — HE 110/2014 vp

sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014